

Færre faglærte i industrien de næste ti år

ANALYSE

Antallet af faglærte i industrien falder med 8 pct. over de næste 10 år. Smedene og industrioperatørerne, som er blandt de hårdest ramte industriprofessioner, falder med hhv. 12 pct. og 14 pct. Det generelle antal af faglærte, forventes at falde med 9 pct. frem til 2032.

Færre faglærte i industrien de næste ti år

Dato: 21. december 2022

Allerede i 2022 oplever vi mangel på faglærte i Danmark. Beskæftigelsen er høj. Ledigheden er lav. Rekrutteringsudfordringerne er store.

I den situation er det nødvendigt, at arbejdsudbuddet af faglærte stiger, for at enderne kan mødes. Men fremskrivninger af arbejdsstyrken viser det modsatte. Mens antallet af faglærte falder, vil der komme markant flere akademikere.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Fra 2022 til 2032 vil antallet af faglærte i arbejdsstyrken falde med ca. 81.000 personer.
- Blandt de faglærte i industrien skal man forvente et tab på ca. 10.000 fagpersoner på ti år, hvoraf ca. 3.420 er smede, og ca. 1.890 er elektrikere.
- Undersøgelsen viser, at de mest udsatte industriprofessioner er smedene, faglærte i automatik og automationsproces, industriooperatørerne, plastmagerne, støberiteknikerne og køleteknikerne, hvor over hver 10. faglært forsvinder frem mod 2032.
- Samlet står gruppen af faglærte, som er essentielle for industrien, til at falde med 8 pct.
- Den samlede arbejdsstyrke forventes at falde med 9 pct.

Antal faglærte i industrien i Danmark falder på kun et årti med:

10.000

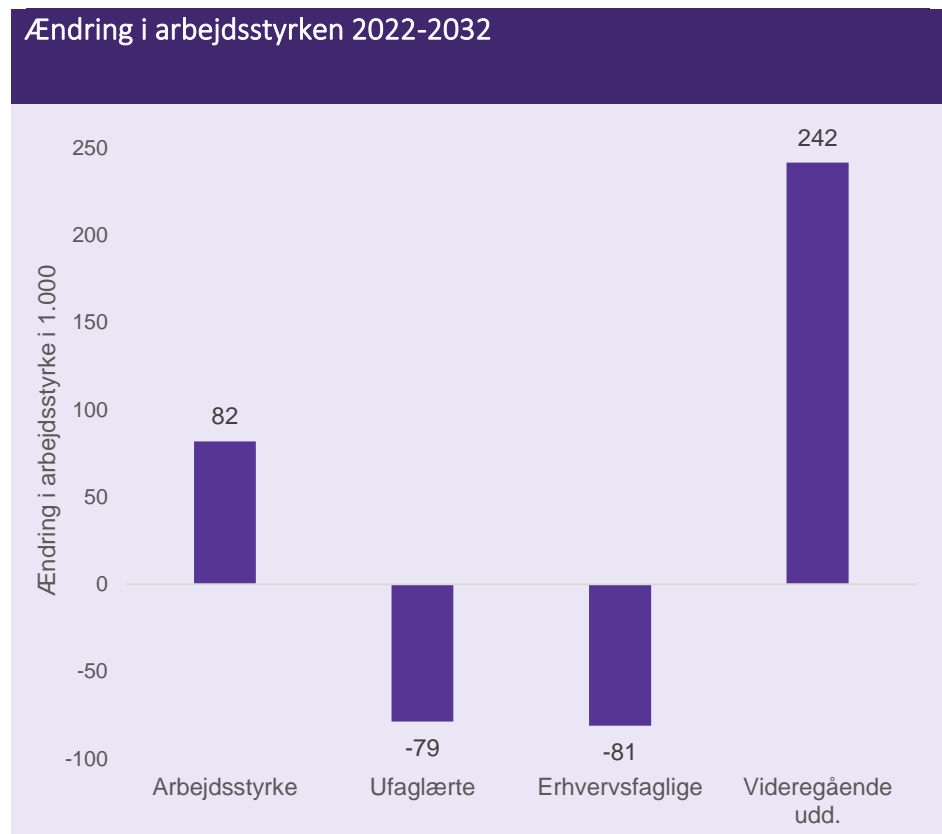
Fald i faglærte trods stigende arbejdsstyrke og fald i ufaglærte

Danmark får i løbet af de kommende 10 år et fald på over 80.000 faglærte, jf. figur 1.¹ I løbet af de næste 10 år vil andelen af faglærte i arbejdsstyrken dermed falde med 3,6 procentpoint til blot 27,9 procent af arbejdsstyrken.

Denne forventede udvikling sker på trods af, at arbejdsstyrken frem mod 2032 forventes at blive styrket med over 80.000 personer. Stigningen skyldes blandt andet arbejdsmarkedsreformer siden 2006, som øger tilbagetrækningsalderen.

Udviklingen med de over 80.000 færre faglærte sker også på trods af, at antallet af ufaglærte forventes at falde 10 procent, svarende til knap 80.000. Årsagen skal findes i, at mange faglærte trækker sig tilbage, og at der ikke er nok, der tager en erhvervsfaglig uddannelse til at modvirke tilbagetrækningen.

I 2032 er der 240.000 ekstra med en videregående uddannelse

Figur 1

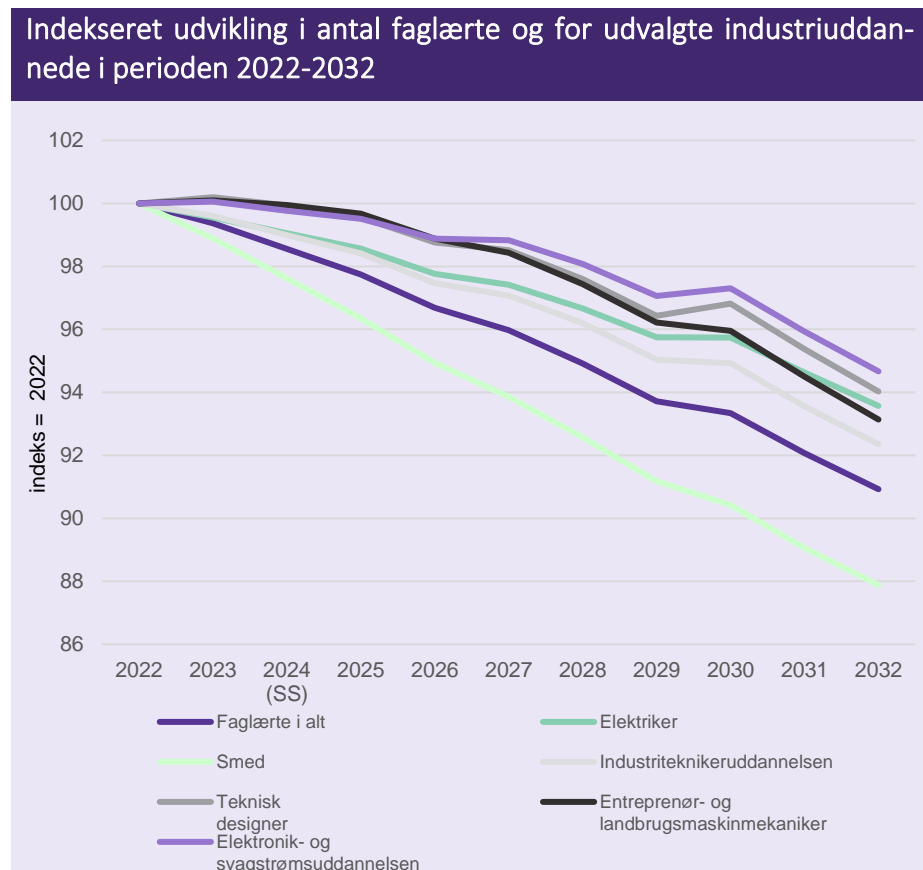
Kilde: SMVdanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

¹ Data er baseret på DREAM og Registerbaseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS). DREAM er Danmarks Statistiks model, der bruges til at vurdere den langsigtede udvikling i dansk økonomi. Modellen bruges bredt af ministerier, tænketanke og forskere.

Når vi ser et fald i antal ufaglærte på ca. 80.000, et fald i antal faglærte på ca. 80.000 og samtidig en stigning i arbejdsstyrken på ca. 80.000, så må der være en gruppe der stiger med ca. 240.000 frem mod 2032. Og det er den del af arbejdsstyrken med en lang videregående uddannelse. Denne gruppe forventes dermed at stige med ca. 20 pct. i de kommende ti år.

Figur 2 viser et større fald i antallet af industriteknikere og entreprenør- og landbrugsmaskinmekanikere end for elektrikerne. Dette er både tilfældet, når man regner i procentvis udvikling og i absolutte tal. Antallet af faglærte elektrikerer er nemlig lige så stort som antallet industriteknikere og entreprenør- og landbrugsmaskinmekanikere tilsammen. Gruppen af faglærte smede er næsten lige så stor, så med et fald på ca. 12 pct. ender smedene med at stå for det største absolutte fald på ca. 3.420 personer.

Antallet af faglærte smede står til et fald på 12 pct.

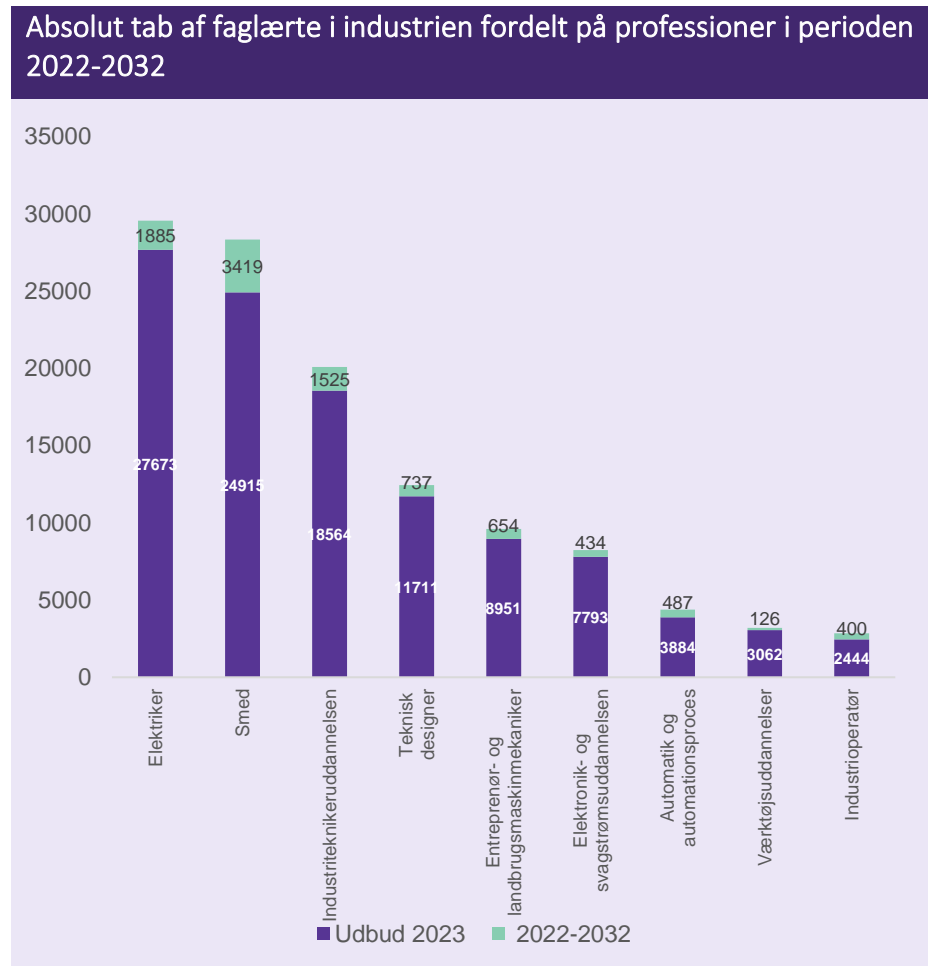
Figur 2

Kilde: SMVdanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

Fremskrivningen viser et fald i antallet af faglærte i industrien på 10.012 frem mod 2032, jf. bilag 1. De største grupper af faglærte i industrien

kan ses i figur 3. Selvom der er en vis usikkerhed forbundet med tallet, så er det realistisk, at vi samlet taler om ca. 10.000 færre faguddannede til industrien i 2032.

Tab på ca.
1.890 elek-
trikere på et
årti

Figur 3

Kilde: SMVdanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

Kontakt

Cheføkonom Martin Kyed, tlf. 33 93 20 00, Kyed@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, oktober 2022.

Data til analysen er sponsoreret af

Oversigt over bran- chefordelt tab

Bilag 1: Data

Tabel over udviklingen i industribrancherne i perioden 2022-2032

Branche	Antal 2022	Antal 2032	Absolut tab	Tilgang	Afgang	Procentuelt tab
Elektriker	29558	27673	1885	12321	14207	6,4%
Smed	28335	24915	3419	9358	12777	12,1%
Industrieteknikeruddannelsen	20089	18564	1525	8095	9620	7,6 %
Teknisk designer	12447	11711	737	6172	6909	5,9%
Entrepreneur- og landbrugsmaskinmekaniker	9605	8951	654	4541	5195	6,8%
Elektronik- og svagstrømdannelsen	8227	7793	434	4442	4877	5,3%
Automatik og automationsproces	4372	3884	487	2463	2951	11,1%
Værktøjsuddannelser	3188	3062	126	2492	2619	4,0%
Industrioperatører	2845	2444	400	1984	2384	14,1%
Finmekaniker	1350	1275	75	1060	1134	5,5%
Plastmager	902	756	145	1031	1176	16,1%
Køletekniker	736	621	115	656	772	15,7%
Støberitekniker	105	89	16	333	349	15,5%
Metalsmed	87	93	-6	273	267	-6,5%
Strøm og elektronik uden nærmere angivelse	16	15	2	70	71	10,3%
Teknik- og industriuddannelser i øvrigt	12	17	-4	60	56	-35,8%

Tabel 1

Kilde: SMVDanmark pba. Data fra HBS Economics sponsoreret af Varelotteriet

Bilag 2: Metode

Fremskrivning af arbejdsstyrken

Fremskrivningen af arbejdsstyrken frem mod 2032 tager udgangspunkt i DREAM-gruppens socioøkonomiske fremskrivning fra primo 2022. Arbejdsstyrken består af beskæftigede og ledige og er afgrænset til de 16-74-årige.

I DREAM-gruppens fremskrivning er arbejdsstyrken alene opdelt efter uddannelsesniveauer. For at opnå en mere detaljeret uddannelsesgruppering for de erhvervsfaglige uddannelser, har vi anvendt Danmarks Statistiks registre til at fordele arbejdsstyrken blandt de erhvervsfaglig på en lang række uddannelsesgrupper.

Fremskrivningen af arbejdsstyrken er sket i tre trin:

1. På baggrund af DREAM-gruppens socioøkonomiske fremskrivning har vi først fordelt arbejdsstyrken på uddannelsesniveauer og 1-årsalderstrin.
2. Ved hjælp af registerdata fra Danmarks Statistik har vi herefter inddelt arbejdsstyrken blandt de erhvervsuddannede i en lang række uddannelsesgrupper. For hver uddannelsesgruppe har vi for hvert 1-årsalderstrin beregnet, hvor stor en andel af den samlede arbejdsstyrke blandt de erhvervsuddannede, de udgør af det pågældende alderstrin. Det har vi gjort på baggrund af data fra ultimo november 2020. I fremskrivningen antager vi, at disse andele er konstante over tid. Det betyder, at hvis fx elektrikere udgjorde 20 pct. af arbejdsstyrken blandt 70-årige erhvervsuddannede i 2020, så gør de det også i 2032.
3. Ved at gange disse andele på arbejdsstyrketallene fra DREAM-gruppens fremskrivning, fremskriver vi til slut arbejdsstyrken på 1-årsalderstrin for alle uddannelsesgrupper frem til 2032. Dette indebærer desuden, at vores fremskrivning af arbejdsstyrken er afstemt med arbejdsstyrken i DREAM-gruppens fremskrivning.

Beregning af til- og afgang fra arbejdsstyrken

På baggrund af vores arbejdsstyrkefremskrivning har vi efterfølgende beregnet til- og afgang fra de enkelte uddannelsesgrupper hvert år.

Disse beregninger består af to trin:

1. Først har vi beregnet til- og afgang for de enkelte uddannelsesgrupper fordelt på 1-årsalderstrin i de enkelte år. Det har vi gjort ved at beregne forskellen mellem arbejdsstyrken for hver uddannelsesgruppe på et givent 1-årsalderstrin i et givent år og arbejdsstyrken for den samme uddannelsesgruppe, som er ét år yngre året før. Dette kan udtrykkes med formlen:

$$D = Au,t,a - Au,t-1,a-1$$

hvor u er uddannelsesgruppe, t er år og a er 1-årsalderstrin. Hvis D er positiv er arbejdsstyrken vokset og der er sket en tilgang.

Hvis D omvendt er negativ er arbejdsstyrken faldet og der er sket en afgang. Aldersafgrænsningen betyder desuden, at der hvert år er en tilgang af nye 16-årige, ligesom der vil være en afgang af 74-årige, som forlader arbejdsstyrken.

Ved at summere til- og afgangene for alle 1-årsalderstrin har vi beregnet nettotilgangen for hver uddannelsesgruppe for årene 2023-2032. I 2030 stiger pensionsalderen fra 67 år til 68 år. Det indebærer, at der i 2030 sker et markant fald i afgangene af de 67-årige. Fra 2031 stabiliseres afgangene dog igen, hvor det nu er de 68-årige som i vidt omfang forlader arbejdsstyrken.

Kilde: HBS Economics